

Sprawozdanie
z działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Lublinie
za rok 2009.

Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Lublinie prowadzi działalność kontrolną na obszarze województwa lubelskiego od 2002 r., realizując zadania określone w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz innych ustawach regulujących funkcjonowanie transportu drogowego i przewozów na potrzeby własne.

Inspekcja Transportu Drogowego funkcjonuje jako samodzielna, niezależna służba kontrolna, mająca za sobą osiem lat działania jako organ kontroli państwowej w zakresie przewozu drogowego.

Na przestrzeni 2009 roku inspektorzy zatrudnieni w Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Lublinie przeprowadzili:

- **13470 kontroli drogowych**, wśród których **50 %** stanowiły pojazdy należące do **przewoźników zagranicznych**,

- **115 kontrole krajowych podmiotów gospodarczych** wykonujących przewóz drogowy.

Wśród skontrolowanych – 12638 kontroli dotyczyło pojazdów należących do przewoźników drogowych posiadających licencje transportowe, a 832 kontrole pojazdów eksploatowanych przez firmy wykonujące przewozy na potrzeby własne, przy czym - 11052 pojazdów przewoziło rzeczy, a 2418 wykonywało przewozy osób.

Wobec ujawnionych w toku czynności kontrolnych na drogach i w przedsiębiorstwach **naruszeń** wydano **2536 decyzji administracyjnych** (w tym na przewoźników zagranicznych 959 tj. 38 %) o nałożeniu kar na łączną kwotę **5.761.050,00 PLN** (w tym na przewoźników zagranicznych 994.200,00PLN, tj. 17 %).

W roku 2009:

- 1) wobec wydanych na przedsiębiorców decyzji administracyjnych o nałożeniu kar i na kierowców mandatów karnych, nałożono łącznie kary w wysokości **6.563.420,00 PLN**,
- 2) średnio przy kontroli **co 6-go pojazdu** stwierdzano **naruszenia**, a **średnia kara z wydanej decyzji wyniosła 1.740,63zł**.

Naruszenia dotyczyły głównie:

1. nieprzestrzegania norm czasu pracy kierowców i obsługi urządzeń kontrolno – pomiarowych tj. tachografów (21146),
2. wykonywania przewozów bez wymaganych dokumentów (1050),
3. dopuszczenia do kierowania pojazdami kierowców bez aktualnych badań lekarskich lub psychologicznych (305).
4. wykonywania przewozu drogowego z naruszeniem przepisów dotyczących uiszczania opłaty za przejazd po drogach krajowych (299)
5. wykonywania przewozu drogowego z naruszeniem przepisów dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (163)
6. wykonywania przewozu drogowego z naruszeniem przepisów dotyczących użytkowania tachografu cyfrowego przez kierujących (335)
7. wykonywania przewozu drogowego z naruszeniem przepisów dotyczących ograniczeń w ruchu pojazdów powyżej 12 ton dmc. (90)

Prowadząc kontrole 13.470 pojazdów inspektorzy transportu drogowego każdorazowo sprawdzali:
a) **przestrzeganie** przez kierujących przepisów wynikających z **ustawy Prawo o ruchu drogowym** i aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie.

W związku ze stwierdzonymi wykroczeniami w tym zakresie **na 4762 kierujących** (w tym 1202 kierowców zagranicznych) **nałożono mandaty karne** w łącznej wysokości **802.370,00 PLN** (w tym 142.270,00 zł - na kierowców zagranicznych). W zakresie nałożonych mandatów karnych zanotowano blisko czterokrotny wzrost w stosunku do roku 2008.

Średnia kwota nałożonego mandatu karnego w roku 2009 wyniosła 170,00 zł.

b) **spełnianie** przez eksploatowane pojazdy **warunków technicznych oraz posiadanie wymaganego wyposażenia**.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w tym zakresie, **czasowo wycofano z ruchu 1577 pojazdów** (poprzez zatrzymanie ich dowodów rejestracyjnych), w tym 316 pojazdów należących do przewoźników zagranicznych.

Powyższe stanowi ok. 12,0 % skontrolowanych pojazdów.

Stwierdzane niesprawności:

- układu hamulcowego, kierowniczego i oświetlenia zewnętrznego
- układu zawieszenia i stan ogumienia
- wycieki różnego rodzaju płynów eksploatacyjnych, przez co bezpośrednio zanieczyszczały one środowisko naturalne.

c) **przestrzeganie okresowych ograniczeń i zakazów ruchu** niektórych pojazdów po drogach. W toku kontroli drogowych prowadzonych właśnie w tym zakresie, stwierdzono **90 przypadków**, w których przedsiębiorcy mimo bardzo licznych wyłączeń z tych przepisów usiłowali wykonywać przewozy w okresie zakazów. **Kary z tego tytułu wyniosły 90.000,00 PLN.** Zgodnie z procedurą kontroli pojazdy wykonujące przewóz w okresie zakazu kierowano na parkingi strzeżone z zakazem dalszej jazdy do czasu ustania zakazu.

d) przy wykonywaniu **przewozów drogowych towarów niebezpiecznych** kontrolami w tym zakresie objęto **1254 pojazdy**.

Łącznie, ujawniono 163 naruszenia, które najczęściej dotyczyły:

- nieprawidłowo sporządzonego dokumentu przewozowego (34),
- nieprawidłowo sporządzonej instrukcji pisemnej dla kierowcy (22)
- niesprawnego sprzętu gaśniczego (41)
- braków w wyposażeniu pojazdów zgodnie z umową ADR (35)

e) przy wykonywaniu **przewozów szybko psujących się artykułów spożywczych (ATP)** skontrolowano ogółem **611 pojazdów**.

Stwierdzono **31 przypadków** wykonywania **międzynarodowych** przewozów artykułów spożywczych i szybko psujących się **pojazdami, które nie posiadały** odpowiednich dokumentów dopuszczających **do przewozu tych towarów**.

f) przy **przewozach żywych zwierząt** kontroli poddano **160 przewozów**. Ujawniono tylko **2 naruszenia**, co pozwala odnotować dużą poprawę jakości tych przewozów. Jest to związane z wieloma czynnikami, wśród których należy wymienić wprowadzenie regulacji unijnych, zdecydowaną poprawę techniczną pojazdów, czy też wzrastające poszanowanie prawa przez przewoźników w tym zakresie.

g) przy **przewozach odpadów** skontrolowano **207 pojazdów** przewożących odpady, gdzie w czterech przypadkach inspektorzy stwierdzili wykonywanie przewozu drogowego odpadów bez wymaganego zezwolenia. Stwierdzone naruszenia dotyczyły wyłącznie krajowego przewozu drogowego odpadów.

h) **przewozy osób.**

Przeprowadzono kontrole 2038 pojazdów, w tym **1704 autobusów i autokarów** wykonujących regularne i okazjonalne przewozy osób.

W 14 przypadkach kontroli stwierdzono wykonywanie przewozów regularnych osób bez wymaganego zezwolenia, a w 16 z naruszeniem warunków udzielonego zezwolenia dotyczących godzin odjazdu i przyjazdu oraz ustalonej trasy czy przystanków.

Kontrolami **objęto także 380 taksówek** świadczących usługi przewozowe na terenie naszego województwa.

Wobec napływających skarg i wniosków od przewoźników, obywateli i innych organów kontroli na przestrzeni 2009r. przeprowadzono ponad **100 kontroli doraźnych.**

Poza zaplanowanymi, codziennymi kontrolami drogowymi i w przedsiębiorstwach, wychodząc naprzeciw potrzebom zgłaszanym przez inne organy kontroli, stowarzyszenia, związki zawodowe i samych przewoźników, a także pasażerów Inspektorat nasz podjął i przeprowadził następujące działania:

1. przeprowadził w **m-cu czerwcu 2009r** wspólne kontrole z Mazowieckim Wojewódzkim Inspektoratem Transportu Drogowego przewoźników realizujących przewóz osób na linii Lublin – Warszawa w wyniku których ujawniono nieprawidłowości co do wykorzystywanych i realizowanych zezwoleń.

2. dla uzyskania obiektywnego obrazu stanu przestrzegania prawa przez tych przewoźników i zapewnienia skuteczności działań wykorzystano uprawnienie inspektorów wynikające z przepisów art. 69 ust 1a UTD – tj. prowadzono tzw. kontrole obserwowane realizacji przewozów, co oznacza, że jeden z kontrolujących przewoźnika inspektorów w ubraniu cywilnym i bez uprzedzenia odbywał przejazd na danej trasie jako pasażer zwracając uwagę na prawidłowość realizacji danego przewozu. Dopiero na przystanku końcowym, po ujawnieniu się inspektora przeprowadzano kontrolę w pełnym zakresie.

Kontrolą mas, nacisków na osie i wymiarów pojazdów objęto **1089 pojazdów**, wykonując W toku kontroli i ujawnionych naruszeń wydano **231 decyzji** administracyjnych o nałożeniu kar pieniężnych na kwotę **786.020,00 PLN.** (w tym 20 decyzji na przewoźników zagranicznych na kwotę jedynie 21.040,00 PLN).

Zarówno ilość decyzji administracyjnych, jak również kwota kary z nich wynikająca była blisko trzykrotnie wyższa niż w roku 2008. Podstawą tego było niewątpliwie użycie do kontroli pojazdów motocykli, będących na wyposażeniu Inspektoratu, które miały za zadanie „doprowadzenia” na punkt kontroli pojazdów omijających punkty ważeniowe.

W zakresie badania **zadymienia spalin** kontrolowanych pojazdów kontrolą objęto w roku 2009 **215 pojazdów**, gdzie w **103** przypadkach kontroli pojazdy wydzielały spaliny, które zawierały substancje szkodliwe w **ilościach przekraczających dopuszczalne normy**.

W związku z tym wydano decyzje o nałożeniu na przedsiębiorców kar administracyjnych w wysokości **30.900,00 PLN**, a pojazdy do czasu wykonania stosownych napraw i regulacji wycofano z ruchu. Obecnie nasz Inspektorat posiada cztery urządzenia do przeprowadzania takich badań.

Kontroli paliwa znajdującego się w zbiornikach eksploatowanych pojazdów, używanego do zasilania silników o zapłonie samoczynnym poddano **2147 pojazdy**. W żadnym przypadku kontroli nie stwierdzono, że do zasilania silników używano oleju opałowego. Prowadząc kontrole drogowe 13470 pojazdów inspektorzy transportu drogowego sprawdzali:

a) **spełnianie przez kierowców wszystkich wymogów określonych ustawą o transporcie drogowym**, w tym przeprowadzenie w odpowiednim czasie wymaganych badań lekarskich i psychotechnicznych oraz odbycie wymaganych szkoleń.

W toku kontroli drogowych stwierdzono **486 przypadków**, w których przedsiębiorcy zatrudnili w różnej formie i dopuścili do kierowania pojazdami osoby bez:

- potwierdzenia ich stanu zdrowia i predyspozycji psychicznych (305),
- odbycia wymaganych szkoleń specjalistycznych (59),
- posiadania w pojeździe zaświadczenia potwierdzającego zatrudnienie u pracodawcy (109)

b) przestrzeganie **norm prowadzenia pojazdów, odbycia wymaganych przerw i odpoczynków**. Naruszenia w zakresie tych przepisów podobnie jak w latach ubiegłych stwierdzane są najczęściej.

Najliczniej, w zakresie przestrzegania obowiązujących kierowców norm czasu pracy występowały przypadki:

- przedłużenie jazdy ciągłej (1592),

- skrócenia wymaganego odpoczynku dziennego (1392),
- przekroczenia dopuszczalnej jazdy dziennej (506),
- skrócenia odpoczynku tygodniowego (211),
- przekroczenia okresu prowadzenia pojazdu w okresie dwutygodniowym (30)

c) **stosowanie i poprawność obsługi urządzeń kontrolno-pomiarowych**; ujawniono tu 844 naruszenia, przy czym najczęściej stwierdzano:

- nieprawidłowe operowanie przełącznikiem grup czasowych (1227 przypadków),
- używanie tachografów, które nie zostały poddane badaniu kontrolnemu (242).
- brak urządzenia w pojeździe (7)
- zainstalowanie niedozwolonego urządzenia ingerującego w pracę tachografu (3).
- samowolną ingerencje w pracę urządzenia kontrolno – pomiarowego (24).

Z chwilą wejścia w życie zmienionych przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Transportu Drogowego uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, inspektorzy stosują przepisy art. 92 a UTD, wg których za wykroczenia przeciwko normom czasu pracy kierowców, obsłudze analogowych urządzeń kontrolno-pomiarowych oraz braki przy kontroli wymaganych dokumentów, **karze grzywny podlegają kierowcy.**

Realizacja procesu ochrony krajowego rynku transportowego przebiega poprzez zachowanie odpowiednich proporcji w ilości kontroli przewoźników krajowych i zagranicznych. W roku 2009 na 13.470 kontroli drogowych – **49,25 % stanowiły kontrole pojazdów należących do przewoźników zagranicznych.**